

ЯКІСТЬ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФАХІВЦІВ НА РИНКУ ПРАЦІ

УДК 330.341.1

Левченко О. М.,

доктор економічних наук, професор

Кіровоградський національний технічний університет

Роль сучасних інформаційно-комунікативних технологій у забезпеченні трансферу освітньо- професійних знань

Під час формування інноваційної моделі економіки в країні особливого значення набуває забезпечення ефективного процесу трансферу сучасних технологій та знань. У сучасних умовах темпи старіння знань постійно зростають, а наявність у працівників нових освітньо-професійних знань стає головною конкурентною перевагою підприємств, установ та організацій. Основою сучасного інноваційного навчального процесу та інноваційного розвитку вищої освіти має стати формування механізму безперервного трансферу нових знань у навчальний процес ВНЗ.

Особливістю сучасного розгляду трансферу знань в умовах поширення гуманістичної парадигми є те, що необхідно розглядати, з одного боку, традиційний трансфер технологічних знань із сфер науки та вищої освіти у виробництво, так і навпаки – перенесення нових наукових та прикладних (практичних) знань у сферу вищої освіти, або трансфер освітньо-професійних знань [1, с. 52]. Стрімкий розвиток сучасних інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) дозволяє здійснювати миттєвий обмін інформацією з необмеженою кількістю її споживачів, швидко опрацьовувати й аналізувати великі масиви даних, накопичувати і зберігати необхідну інформацію у необмежених обсягах.

Напрями використання мережі Інтернет вітчизняними підприємствами у 2015 році розподілилися наступним чином (рис. 1).

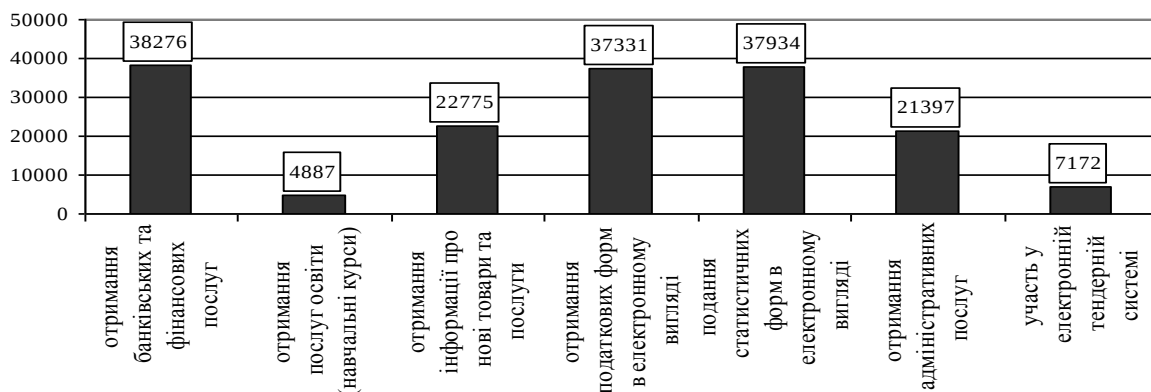

Рисунок 1 – Кількість підприємств в Україні, що використовували мережу Інтернет для різних потреб у 2015 році, од. [1, с. 10]

Зокрема, домінують серед напрямів використання мережі Інтернет отримання банківських і фінансових послуг (38276 підприємств), подання форм статистичної звітності (37934 підприємств) та отримання податкових форм (37331 підприємств). Натомість, задля отримання освітніх послуг мережу Інтернет у 2015 році застосовували 4887 підприємств, тобто лише 12% від тих, що мали доступ до даної мережі.

Як свідчать дані, наведені на рис. 2, частка підприємств в Україні, що застосовували різні соціальні медіа у 2015 році, залишається доволі незначною, особливо у порівнянні з розвиненими країнами світу.

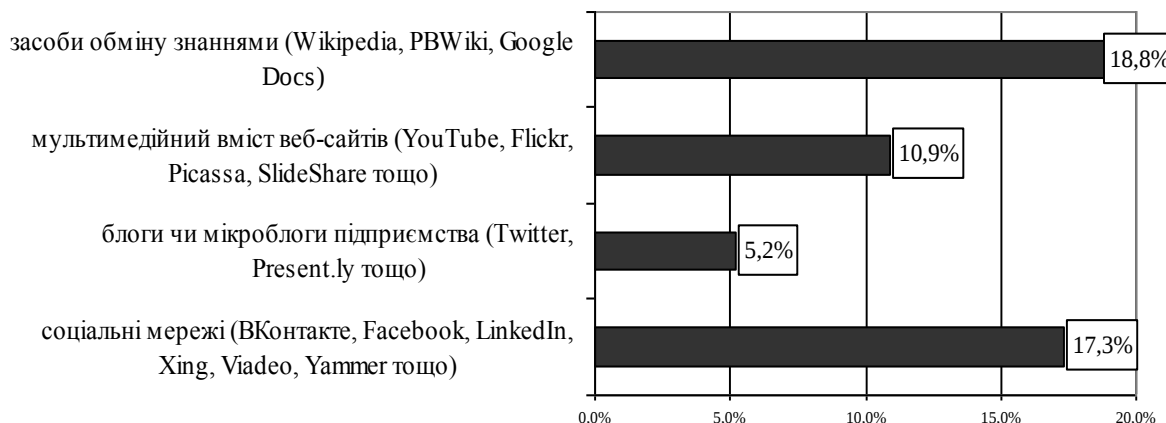

Рисунок 2 – Частка підприємств в Україні, що застосовували соціальні медіа у 2015 році, % від кількості підприємств, що використовували ПК [1, с. 14]

При цьому, цілі використання соціальних медіа на підприємствах полягали у такому: представлення підприємства або рекламування його роботи (6519), отримування відгуків клієнтів або надання відповідей на їх запитання (5497), залучення клієнтів у розвиток або інновацію товарів та послуг (3703), співпраця з діловими партнерами та іншими організаціями (6155), наймання працівників (3732), обмін поглядами, думками, знаннями усередині підприємства (7223) [1, с. 14].

Згідно з даними міжнародного звіту “The Global Innovation Index 2015”, за рівнем розвитку ІКТ Україна займає 89 місце серед 141 країни, у тому числі 63 місце за доступністю ІКТ, 89 місце – за рівнем використання ІКТ, 112 місце – за рівнем розвитку електронного уряду, 76 місце – за рівнем Е-участі [3, с. 292].

Натомість, сусідня з Україною Польща має значно вищі показники розвитку ІКТ, займаючи 46 місце із 141 країни, зокрема, за доступністю ІКТ – 44 місце, за рівнем використання ІКТ – 40 місце, за рівнем розвитку електронного уряду – 57 місце та за рівнем Е-участі – 64 місце [3, с. 263].

За таким показником, як співпраця ВНЗ і промисловості в сфері наукових досліджень Україна посіла 72 місце, а частка комунікаційних, комп’ютерних та інформаційних послуг у загальному обсязі торгівлі склала лише 2,2% [3, с. 292].

Таким чином, слід констатувати, що незважаючи на достатньо активний розвиток ІКТ в Україні, порівняно зі світовими тенденціями, він залишається доволі низьким. При цьому значні резерви наявні у сфері застосування сучасних ІКТ задля трансферу освітньо-професійних знань, розвитку дистанційних форм навчання і підвищення кваліфікації тощо.

У процесі трансферу освітньо-професійних знань важливо забезпечити ефективну взаємодію усіх учасників даного процесу в системі “освіта – наука – виробництво” шляхом [2, с. 310-311]:

– створення для ВНЗ усіх форм власності реальних можливостей і стимулів для надання науково-технічних послуг та забезпечення автономії фінансової й господарської діяльності як шляхом виконання власними силами, так і створення з іншими суб'єктами господарської діяльності наукових парків, дослідницьких структур, інноваційних підприємств, тобто складових інноваційної інфраструктури. Поряд з цим особливо важливим є процес створення пільгових умов для залучення у цей процес значного інтелектуального потенціалу професорсько-викладацького складу, молодих науковців, талановитих студентів, а також стимулювання використання нових знань у навчальному процесі;

– стимулювання підприємств щодо взаємодії з ВНЗ з метою створення та використання нових технологій, а також удосконалення існуючих. При цьому мають підтримуватися нові науково-технічні розробки для ринку та створення з метою їхньої появи спільних інноваційних структур, формування інноваційних кластерів. Також має стимулюватися участь підприємств в інноваційному розвитку ВНЗ шляхом передачі технологій та устаткування, а також їх активної участі в удосконаленні навчального процесу підготовки та подальшого підвищення кваліфікації фахівців;

– розбудови інноваційної інфраструктури на національному рівні й на рівні окремих територій, що сприятиме формуванню, відповідно, національної та регіональної інноваційних систем. Даний процес має відбуватися як із залученням бюджетних коштів, так і приватного капіталу, зокрема шляхом створення розгалуженої системи інноваційних та венчурних фондів. Особливу увагу в даному аспекті має бути приділено розвитку інноваційного підприємництва на рівні малих та середніх підприємств, адже саме вони за умов формування інноваційної моделі економіки мають стати основними споживачами інноваційної кваліфікованої праці.

В цілому, впровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань в процес інноваційного розвитку вищої освіти сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців шляхом інтенсифікації процесу створення науково-теоретичних та практично-прикладних знань і їх трансформації в сучасні освітні послуги. Це, у свою чергу, дозволить готувати висококваліфікованих фахівців, орієнтованих на інноваційну працю, для забезпечення як поточних, так і стратегічних потреб вітчизняних підприємств, установ та організацій.

Список літератури

1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах у 2015 році [Електронний ресурс]: статистичний бюлетень / відп. за вип. О. О. Кармазіна. – К.: Державна служба статистики України, 2016. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publinform_u.htm.
2. Левченко О. М. Професіональний потенціал: регуляторні механізми інноваційного розвитку: монографія / О.М. Левченко. – Кіровоград: КОД, 2009. – 375 с.
3. The Global Innovation Index 2015. Effective Innovation Policies for Development [Електронний ресурс] / Cornell University, INSEAD, World Intellectual Property, Organization (WIPO). – Geneva, Switzerland, 2015. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2015-v5.pdf>.